

Workshop na téma

▼
Tvorba
krátkometrážního
filmu
Scénář

Námět / Motyw

- Námět (syžet) je rozvinutý NÁPAD. Udává prostředí a vyjadřuje základní myšlenku scénáře, posléze filmu. Zatím zde nejsou vykresleny detailní charakteristiky postav ani dialogy. Je to to, o čem bude autor psát. (Hasiči)
- Motyw jest czasami określaný jako fabuła. Jest to rozwinięty POMYSŁ. Poświęcony jest uchwyceniu otoczenia i wyraża podstawową ideę scenariusza, a następnie filmu. Jak dotąd nie ma szczegółowych charakterystyk postaci ani dialogów.
- Akce CVČ Svatý Martin

Téma / Temat

- Je to hlavní myšlenka díla a také způsob, jakým autor nahlíží na svět. Tedy to, co si ze světa kolem vybere a skrze film pošle k divákovi - události, které si do svého příběhu zvolí a způsob, jakým příběh vytvoří. (Hasiči na malém městě a jejich boj s novým starostou, který jim nepřeje)
- Jest to główna idea pracy, a zarazem sposób, w jaki autorka postrzega świat. Czyli to, co wybiera z otaczającego nas świata i przekazuje przez dzieło widzowi.
- Temat składa się z wydarzeń, które autor wybiera dla swojej opowieści i sposób, w jaki tworzy opowieść.
- Akce CVČ Svatý Martin jako reportáž z pohledu reportéra, který vše z odstupu sleduje nebo naopak z individuálního pohledu účastníka akce

Schéma scénáře 1

EXPOZICE (ÚVOD) – konfrontace (konflikt) – rozuzlení (konec)

Ekspozycja (wstęp) – KONFRONTACJA (KONFLIKT) – rozwiązanie (koniec)

EXPOZICE uvádí diváka do příběhu. Vykresluje hlavní postavy a prostředí tak, aby bylo divákovi brzy jasné, o jaký film se jedná (komedie, romantika, drama).

Expozice musí být **PŘITAŽLIVÁ**. Divák si během ní udělá názor, zda se mu film líbí anebo ne, a jestli jej chce vidět do konce. Začátek by proto měl být buď akční s rychle se střídajícími sekvencemi, nebo s dlouhými popisnými záběry. Cílem je diváka **ZAUJMOUT**.

EXPOSURE wprowadza widza w historię. Przedstawia głównych bohaterów i scenerię w taki sposób, aby widz od razu wiedział, jaki to film (komedia, romans, dramat).

Ekspozycja musi być **ATRAKCYJNA**. W jej trakcie widz podejmuje decyzję, czy film mu się podoba, czy nie i czy chce go obejrzeć do końca. Początek powinien więc być albo wypełniony akcją, szybko zmieniającymi się sekwencjami, albo długimi zjęciami opisowymi. Celem jest **ZAINTERESOWANIE** widza.

O jakou akci se jedná, kde se koná, kdo ji pořádá a kdo se jí účastní

Svatý Martin-CVČ Vratimov-děti 5-12 let (tato informace může být řečena v komentáři nebo zachycena obrazově-což je vždy lepší)

Schéma scénáře 2

- Expozice (úvod) – KONFRONTACE (KONFLIKT) – rozuzlení (konec)
- Obsahuje hlavní úsek děje. V druhém dějství jsou hrdinovi kladeny nové a nové překážky, které utváří příběh, a které musí hrdina překonávat. Postavy žene touha něčeho dosáhnout.
- Druhé dějství se podrobně zabývá charaktery jednotlivých postav a vztahy, které mezi sebou mají.
- Zawiera główną sekcję fabularną. W akcji drugim bohater zostaje przedstawiony z nowymi i nowymi przeszkodami, które kształtują fabułę i które bohater musi pokonać. Bohaterami kieruje chęć osiągnięcia czegoś.
- W drugim akcji bardziej szczegółowo omówiono postacie poszczególnych bohaterów i ich wzajemne relacje.
- Co účastníci Akce svatý Martin zažívají (např. co je potřeba splnit za úkoly) a jak se k dění na akci staví (jak to, co zažívají, sami vnímají a reflektují)
- Opět může být formou KMO (komentář mimo obraz) nebo rozhovorů s účastníky nebo pouze obrazově-vidíme, oč se děti snaží, jak soutěží, tvoří, jak se jim daří či nedaří a jaké emoce v nich prožívané vyvolává

Schéma scénáře 3

- Expozice (úvod)- konfrontace (konflikt)-ROZUZLENÍ (KONEC)
- **Ekspozycja (wprowadzenie) - konfrontacja (konflikt) - REZOLUCJA (KONIEC)**
- Rozřešení příběhu. Co se stalo s hrdinou? (zemře postava, vyhraje závod, vdá se?)
- **Rozwiązanie historii. Co się stało z bohaterami? (czy postać umrze, wygra wyścig, wyjdzie za mąż?)**
- **Přijel svatý Martin? Jak vypadal a jak na něj reagovali účastníci akce? Splní všechny úkoly a dostanu zaslouženou odměnu?**

Schéma scénáře

začátek		prostředek		konec
<u>1. dějství</u>	⊙	<u>2. dějství</u>	⊙	<u>3. dějství</u>
expozice		konfrontace		rozuzlení
<u>str. 1 - 30</u>		<u>str. 30 - 90</u>		<u>str. 90 - 120</u>
	bod obratu 1		bod obratu 2	
	<u>str. 25 - 27</u>		<u>str. 85 - 90</u>	

Literární scénář/Skrypt literacki

- Literární scénář vzniká jako první a píše ho scenárista. Obsahuje PŘÍBĚH filmu včetně replik postav. Režisér, producent, herec si podle něj udělají jasnou představu o DĚJI.
- Literární scénář neříká jak točit, ale pouze naznačuje co točit. Je to mapa, podle které si režisér plánuje „cestu“. Jaká bude říká scénář technický.
- Scenariusz literacki jest na pierwszym miejscu i jest napisany przez scenarzystę. Zawiera HISTORIA filmu, w tym repliki postaci. Według niego reżyser, producent, aktor będą mieli jasny obraz o FABULE.
- Scenariusz literacki nie mówi, jak strzelać, a jedynie podpowiada, co fotografować. To mapa, według której reżyser planuje swoją „podróż”. Jaki będzie mówi scenariusz techniczny.

Forma psaní poznámek literárního scénáře

- **Scénář se píše stručně.** Popisuje jen to, co přímo souvisí s dějem:
  - **Scenariusz jest napisany krótko.** Opisuje tylko to, co jest bezpośrednio związane z fabułą:
  - - * Policista přijíždí v autě, zastavuje, vypíná motor.
  - * Policjant przyjeżdża samochodem, zatrzymuje się, wyłącza silnik.
  - X Policista přijíždí do krásného města. Jede ve svém policejním voze. Zastaví u poloprázdného parkoviště, kde jsou ovšem zaparkována dvě další vozidla. Policista po chvíli vypíná motor u svého auta.
  - X Policjant przybywa do pięknego miasta. Jedzie swoim radiowozem. Zatrzymuje się na w połowie pustym parkingu, na którym stoją dwa inne pojazdy. Po chwili policjant wyłącza silnik swojego samochodu.
-
- **Nepopisuje každý záběr kamery,** to má na starost režisér s kameramanem:
  - **Nie opisuje każdego ujęcia kamery,** o to dba reżyser i operator:
  - * Policista sahá pro pistoli a toho si všímá Zloděj. Policista zaměřuje zbraň na Zloděje.
  - X KAMERA zabírá detail ruky Policisty, jak sahá pro pistoli. Záběr na Zloděje, který si všímá Policisty. Pohyblivý záběr z dálky na Policistu, který zdvíná zbraň a míří s ní na Zloděje.
  - * Policjant sięga po broń, a Złodziej zauważa. Policjant celuje pistoletem w Złodzieja.
  - X KAMERA uchwycił zbliżenie dłoni policjanta, który sięga po broń. Ujęcie złodzieja zauważającego policję. Długie ujęcie policjanta podnoszącego broń i celującego w złodzieja.

▶ Dialog neboli rozhovor / Dialog lub rozmowa

- Je součástí literárního scénáře, dílem scenáristy. / Jest częścią scenariusza literackiego, dziełem scenarzysty
- Posouvá příběh kupředu / Posuwa historię do przodu
- Sděluje fakta a informace / Komunikuje fakty i informacje
- Odkrývá postavu (ne vždy ale postava dělá to, co říká nebo co si skutečně myslí)
- Ujawnia postać (ale postać nie zawsze robi to, co mówi lub co naprawdę myśli)
- Vykresluje vztahy mezi postavami a jejich konflikty
- Przedstawia relacje między bohaterami i ich konflikty
- Odhaluje citové rozpoložení postavy / Ujawnia stan emocjonalny postaci
- Komentuje děj / Komentuje fabułę

Obraz 1, ext. den, lázně, 8 lázeňských hostů

Malebný záběr na zimní lázně, současnost- několik hostů korzuje	
--	--

Obraz 2, ext. den, lázně, Emil, majitel

Emil se prochází, rozhlíží se, jako by snad něco <u>hledal....</u> potká se s jiným pánem, dají se do řeči	Majitel: Dobrý den. Mohu nějak pomoci? Emil: Dobrý den. Ani nevím. Hledám jedno místo.... majitel: dovolte, abych se představil. Jaroslav Bartoň, majitel zdejších lázní. Emil: Emil Vlk. Majitel: A v čem vám tedy můžu pomoci? Emil: To je dlouhá historie.... majitel: tak si pojďme sednout, na chvíli. Zvu vás! Pověďte.... Emil: <i>jeho slova postupně odeznívají, jak se oba vzdalují</i> Studoval jsem tehdy v Olomouci a každý týden jsem se vracel domů ke své dívce <u>Jitce....</u>
--	--

Obraz 4
Ondrova světnice – den

Postel, stolek, dubové tvrdé židle,
zrcadlo – prostě selská jizba

Ondra stojí se svátečními
kalhotami bezradně před zrcadlem

Vstoupí Lakota

Lakota

Tak co je? Nemám ti poslat komorníka?
Za chvíli jsou tady.

Bouchání na vrata

Lakota

No vidíš! Dělej!

A vyběhne ven ze světnice

*Opět se ocitáme v královském paláci,
tentokrát v ložnici princezny
Komunikace. Leží v posteli,
nevypadá dobře a kolem stojí Král,
Královna a lékař. Všichni vypadají
ustaraně.*

*Lékař vezme Krále za loket a trochu
poodstoupí od princezniny postele,
tak, aby ani ona, ani Královna
nezaslechly, o čem se pánové budou
bavit.*

Král:

Tak co, doktore? Jak to s ní vypadá??

Lékař:

Musím říci, se vši vážností, Vaše Veličenstvo,
že se princeznin stav absolutně nezměnil.

Královna:

Chcete říci, že je to pořád stejně špatné?

Lékař:

Přesně tak.

Lékař:

Vaše Veličenstvo, nevím, zdali jste slyšel
zprávy z království?

Král:

Co přesně myslíte, doktore?

Lékař:

Mezi lidmi se šíří nepokoje, zmatek a panika.
Lidé se nějak nemohou domluvit, pletou se
slova a písmena, nikdo netuší, jak to celé
skončí. Myslím, že byste měl vydat
prohlášení.

Král:

Jaké prohlášení?

Lékař:

To musíte vědět vy. Vy jste král...

Technický scénář/Scenariusz techniczny

- Slouží k rozepsání jednotlivých záběrů tak, aby se dopředu vědělo, co vše bude na natáčení konkrétních obrazů/scén potřeba (především technika)
- Vytváří jej režisér spolu s hlavním kameramanem
- Vytváří se vždy až poté, co je definitivně hotov literární scénář
- Służy do zapisywania poszczególnych ujęć, aby z góry wiadomo było, co będzie potrzebne do wykonania określonych zdjęć/scen (zwłaszcza technologia)
- Realizuje go reżyser wraz z głównym operatorem
- Powstaje zawsze dopiero po ostatecznym przygotowaniu scenariusza literackiego

Termíny technického scénáře

- OBRAZ/SCÉNA
- Každý obraz (scéna) obsahuje množství záběrů. Obraz (scéna) je malý mikropříběh v jednom prostředí

ZÁBĚR

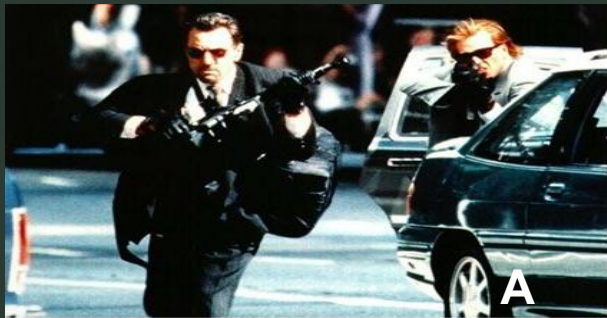
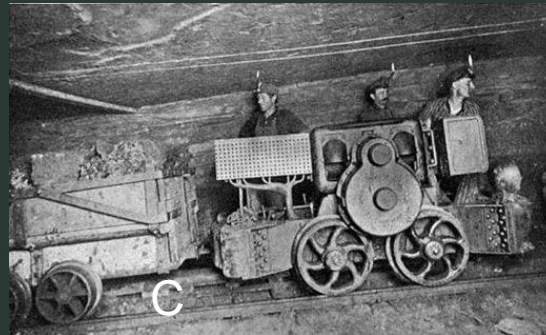
- Základní jednotka filmového děje. Ve scénáři určuje postavení kamery (VC, PC, PD, VD, Amerika)
- INT./EXT.
- Interiér, exteriér (důležité pro výběr lokací / stavby v ateliéru)
- DEN/NOC
- (důležité pro osvětlovače)

Warunki scenariusza technicznego

- OBRAZ/SCENA
- Każde zdjęcie (scena) zawiera pewną liczbę klatek. Obraz (scena) to mała mikro-historia w jednym miejscu
- STRZAŁ
- Podstawowa jednostka fabuły filmowej. W scenariuszu określa położenie kamery (VC, PC, PD, VD, America)
- W TEKŚCIE.
- Wewnątrz, na zewnątrz (ważne przy wyborze lokalizacji/budynków w studio)
- DZIEŃ NOC
- (ważne dla oświetlaczy)

Typy záběrů

Obraz 1, ext. den, lázně, 8 lázeňských hostů

Malebný záběr na zimní lázně,
současnost- několik hostů korzuje

LIDÉ KORZUJÍ

1/1/1
2
3**Obraz 2, ext. den, lázně, Emil, majitel**

Emil se prochází, rozhlíží se, jako by
snad něco hledal...potká se s jiným
pánem, dají se do řeči

Majitel:
Dobry den. Mohu nějak pomoci?

Emil:
Dobry den. Ani nevím. Hledám jedno
místo...

majitel:
dovolte, abych se představil. Jaroslav
Bartoň, majitel zdejších lázní.

Emil:
Emil Vlk.

Majitel:
A v čem vám tedy můžu pomoci?

Emil:
To je dlouhá historie....

majitel:
tak si pojďme sednout, na chvíli. Zvu
vás! Pověďte....

Emil: jeho slova postupně odeznívají, jak
se oba vzdalují. Studoval jsem tehdy v
Olomouci a každý týden jsem se vracel
domů ke své dívce Jitce....

2/1/1
2
3
43/1
23/1
24/1
2
35/1
2
3
4
5
6**Obraz 3, ext.den, ulice v Olomouci, 70.léta, Emil**

Emil v 70.letech jde po ulici Olomouce

Emil M.O.:

Pokaždé jsem jí přivezl něco hezkého...

**Obraz 3.A-int., den, Jitčina předsíň,
70.léta, Emil a Jitka**

Obraz 7, int.vlak, den, 70.léta, 5 spolucestujících: pohřebák, velká paní razantní, mladá slečna frfůa, chlap hromotluk, maminka s miminkem, Emil

+

Emil se usazuje a blaženě usmívá.... jeho spolucestující nerušeně jedou, ale postupně jim začínají tuhnout rysy.... série miniatur- očíhávají se nenápadně, očíhávají si podpaždí, podezřívají jeden druhého atd. někdo se pokusí otevřít okno, ale to je zaseklé. Otevřou tedy dveře do uličky, to ale nepomáhá, navíc se i lidé v uličce začínají od jejich kupé odtahovat. Cestující začínají z kupé jeden po druhém mizet. Poslední zůstane pohřebák.

Nabídne svoji vizitku

A i on se vypotácí ven.

Emil zkoumá pohledem kupé a až nakonec mu padne zrak na jeho balíček syrečků. Z balíčku začne viditelně stoupat pronikavý puch.

Emil M.O.:
Po chvíli to všechno začalo....
přísny pán:
začíná tady být nějak dusno....

pohřebák:
Přesně takhle je cítit zesnulé batole.
Kdyby jste potřeboval mé služby-
pohřební služba Čihák, Bílá holubice-
Slastné spočinutí-ale nyní mne omluvte.

Emil M.O.:
Nechápal jsem nejdřív, co se to vlastně děje. Potom jsem se hluboce zamyslel- a dovtípil jsem se.

Už jsem pochopil, proč mi prodavač řekl:

7/12 - mami s kupčkou, of vira' duer' kufe' - keda' chyt' se nos, vedro'
 7/13A - mami s kupčkou, of vira' duer' kufe' - keda' chyt' se nos, vedro'
 7/10 - mami s kupčkou, of vira' duer' kufe' - keda' chyt' se nos, vedro'
 7/18 - mami s kupčkou, of vira' duer' kufe' - keda' chyt' se nos, vedro'
 14A - pohřebák VD
 14B - mami s kupčkou, of vira' duer' kufe' - keda' chyt' se nos, vedro'
 7/11 - Emil mami s kupčkou, of vira' duer' kufe' - keda' chyt' se nos, vedro'
 7/16 - Pohřebák s mami s kupčkou, of vira' duer' kufe' - keda' chyt' se nos, vedro'
 7/14 - mami s kupčkou, of vira' duer' kufe' - keda' chyt' se nos, vedro'
 7/3D - mami s kupčkou, of vira' duer' kufe' - keda' chyt' se nos, vedro'
 7/4/1 - Emil mami s kupčkou, of vira' duer' kufe' - keda' chyt' se nos, vedro'

Scénosled / Sekwencja scen

HYPERMARKET

Scénosled TV filmu.

Prostredie: malo by sa to odohrávať v jednom veľkom meste, kde je hypermarket na okraji pri výpadovke. Všetky postavy bývajú v tomto meste a tam nakoniec bude aj casting, načo do toho ťahať Prahu. Myslím, že Ostrava je veľmi vhodná.

1. **Prvý deň.** Svitá. Eva cestuje v mestskej doprave do práce. Samé ranné unavené tváre. Všimne si muža, ktorý sa na ňu pozerá. Je to Peter. Eva si ho už viac nevšíma. Autobus zastaví pri nasvietenej budove hypermarketu.
2. Eva vystúpi z autobusu na zastávke vedľa hypermarketu a ide donútra. Vystúpi aj Peter a ide za ňou.
3. Vonku dve predavačky tlačia dlhého „hada“ z nákupných košíkov donútra obchodu. Okolo prejde lan na svojom aute, dievčatá ho pozdravia a potom si čosi šepkajú a smejú sa.
4. Eva sa prezlieka a kupuje si kávu v automate. Zasekol sa, kopne doňho. Eva si obliekla uniformu predavačky, dala si helmu a kolieskové korčule a vyrazí do uličiek hypermarketu.
5. Len hudba pod obraz Evy, jazdiacej po celom hypermarkete a nosiacej tovar na odváženie, čo zábudliví zabudli odvážiť. TITULKY filmu.
6. Ochrankár vedie Petra cez celý obchod. Nevieme – je zadržaný? Kradol? Z ampliónov znie Annin hlas a hlási zľavy. Ochrankár ho zavedie k lanovi – to je ten nový, čo sa hlási k ochranke. lan žartuje, predvádza sa pred peknou predávačkou a poučuje Petra, čo všetko nemá ako ochrankár robiť. Napríklad pozerať ženám na prsia. A sám sa schuti pozrie na prsia tej predavačky. Kdesi vzadu prekorčuľuje Eva.

Scénosled akce CVČ Vratimov Svatý Martin

- 1. Odpoledne v budově CVČ, kde pedagogové volného času chystají pomůcky pro akci Sv. Martin, sledujeme poslední přípravy.
- 2. K CVČ přicházejí první děti a zapisují se
- 3. Rodiče v dobré náladě postávají opodál a baví se v hloučku
- 4. Stmívá se a děti, rodiče i pedagogové vyrážejí do města
- 5. Záběry cesty
- 6. První stanoviště a jeho úkol
- 7. Místní obyvatelé zvědavě sledují, co se to kolem jejich domů děje
- (rovněž uvést, pokud jsou plánovány rozhovory, záznamy projevů, hlášení místního rozhlasu atd. – cokoliv, co je potřeba nepropást)

► Sekwencja scen z imprezy CVČ Vratimov Święty Martin

- 1. Popołudnie w budynku CVČ, gdzie pedagodzy w czasie wolnym przygotowują pomoce dla św. Martin, śledzimy ostatnie przygotowania.
- 2. Pierwsze dzieci przychodzą do CVČ i zapisują się
- 3. Rodzice w dobrym nastroju stoją w pobliżu i bawią się w grupce
- 4. Robi się ciemno i dzieci, rodzice i nauczyciele wyjeżdżają do miasta
- 5. Materiał z wycieczki
- 6. Pierwsza stacja i jej zadanie
- 7. Mieszkańcy są ciekawi, co dzieje się wokół ich domów
- (wskaż również, czy planowane są wywiady, nagrania przemówień, lokalne relacje radiowe itp. - wszystko, czego nie można przegapić)

Scenárista, režisér, dramaturg ad.

- Scenárista – píše literární scénář, úzce spolupracuje s dramaturgem
- Dramaturg – editor scénáře, „druhé oko“, kritik, úzce spolupracuje s režisérem
- Režisér – je zodpovědný za celé AV dílo, úzce spolupracuje s hlavním kameramanem
- Dokud se nezačalo točit, má poslední slovo dramaturg, jakmile začne natáčení, tak režisér
- A právo veta má producent – mnohdy bohužel
- Produkce / Producent
- Scenarzysta - pisze scenariusz literacki, ściśle współpracuje z dramaturgiem
- Dramaturg – redaktor scenariusza, „drugie oko“, krytyk, ściśle współpracuje z reżyserem
- Reżyser – odpowiada za całość prac AV, ściśle współpracuje z głównym operatorem
- Dopóki zdjęcia się nie rozpoczęły, ostatnie słowo należy do dramaturga, jak tylko zdjęcia się rozpoczęły, reżyser też
- A producent ma prawo weta – często niestety
- Produkcja / Producent

Zadání scénáře / Wejście do scenariusza

- Napište scénář o 3 (max. 4) obrazech, který bude začínat tím, že libovolná postava v libovolném emočním rozpoložení otvírá zavřené dveře a vchází do nich
- Co se bude dít za dveřmi (co ji tam čeká) a jak mikropříběh dopadne, je jen na vás. Berte v potaz schéma scénáře – expozice, konflikt, rozuzlení
- Při psaní vycházejte z možností, které máte k dispozici pro realizaci:
- OSOBY (jejich počet, věk, pohlaví, herecké schopnosti)
- LOKACE (dveře, chodba, pokoj, exteriér interiéru)
- ČAS (skutečně vyměřený čas pro natáčení, čas dramatický - čas příběhu)
- Napisz scenariusz składający się z 3 (maks. 4) obrazów, w którym dowolna postać w dowolnym stanie emocjonalnym otworzy zamknięte drzwi i wejdzie do nich
- To, co wydarzy się za drzwiami (co ją tam czeka) i jak wyjdzie mikro-historia, zależy od Ciebie. Rozważ zarys scenariusza – ekspozycja, konflikt, rozwiązanie
- Pisząc, rozważ opcje dostępne do wdrożenia:
- OSOBY (ich liczba, wiek, płeć, umiejętności aktorskie)
- LOKALIZACJA (drzwi, korytarz, pokój, zewnętrzne wnętrze)
- CZAS (rzeczywisty zmierzony czas nagrywania, czas dramatyczny - czas opowieści)